Bloemenblok

Bloemenblokken zijn een biodiversiteitsmaatregel waarbij percelen worden ingezaaid met een mengsel van inheemse kruiden en akkergewassen. In het PARTRIDGE-project worden deze bloemenblokken ingezet om een optimaal leefgebied voor de patrijs te creëren. Ook andere akkervogels, insecten en soorten zoals bijvoorbeeld de haas kunnen hiervan mee profiteren.

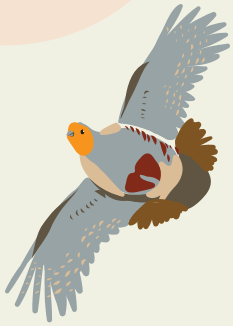

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aandeel (%)
Triticale*	*Triticale*	25
Rogge*	*Secale multicaule*	10
Zomerhaver*	*Avena sativa*	10
Zonnebloem*	*Helianthus annuus*	10
Huttentut*	*Camelina sativa*	7
Boekweit*	*Fagopyrum esculentum*	4
Mergstamkool**	*Brassica oleracea*	4
Luzerne**	*Medicago sativa*	4
Bladrammenas*	*Raphanus sativus*	3
Venkel**	*Foeniculum vulgare*	3
Esparcette**	*Onobrychis viciifolia*	3
Knoopkruid**	*Centaurea jacea*	2
Wilde peen**	*Daucus carota*	2
Cichorei**	*Cichorium intybus*	1,5
Honingklaver**	*Melilotus officinalis*	1
Avondkoekoeksbloem**	*Silene latifolia*	1
Dagkoekoeksbloem**	*Silene dioica*	1
Groot kaasjeskruid*	*Malva sylvestris*	1
Muskuskaasjeskruid**	*Malva moschata*	1
Gewone margriet**	*Leucanthemum vulgare*	1
Korenbloem*	*Centaurea cyanus*	1
Grote klaproos*	*Papaver rhoeas*	1
Grote kaardebol**	*Dipsacus fullonum*	0,5
Koningskaars**	*Verbascum thapsus*	0,5
Boerenwormkruid**	*Tanacetum vulgare*	0,5
Voederwikke**	*Vicia sativa*	0,5
Gewone rolklaver**	*Lotus corniculatus*	0,5
Rode klaver**	*Trifolium pratense*	0,5
Duizendblad**	*Achillea millefolium*	0,5

* éénjarig ** meerjarig

WAAROM?

Bloemenblokken zorgen het jaar rond voor optimaal broedhabitat, geschikt kuikenhabitat en voldoende dekking en voedsel. De bloeiende kruiden trekken insecten aan die o.a. dienen als essentieel eiwitrijk voedsel voor patrijzenkuikens in hun eerste levensweken. De zaden zijn een belangrijke bron van voedsel tijdens de herfst en de winter. Daarnaast zorgt de structuur van de bloemenblokken voor een veilige broedplaats en geeft ze dekking tegen roofdieren en slechte weersomstandigheden. In een bloemenblok vindt de patrijzenfamilie dus zowel voedsel als dekking, wat haar overlevingskansen sterk vergroot.

VOORBEELD BLOEMENBLOK ZAADMENGSEL

Zaadmengsels kan je aanpassen aan lokale omstandigheden, zoals het bodemtype en de voornaamste teelten uit de regio. Ook het tijdstip van inzaai neem je best mee in de keuze van planten in het mengsel. Hiernaast vind je een voorbeeld van een mengsel dat in het voorjaar kan worden ingezaaid. Doorgaans bestaan zaadmengsels voor bloemenblokken uit zowel éénjarige als meerjarige soorten. De zaaidichtheid is 7 kg/ha.

Perceel opgedeeld in bloemenblokken © Boerennatuur Vlaanderen

Een bloeiende bloemenblok © Inagro

AANLEG?

Een bloemenblok is best minimum 0,5 hectare groot en 20 meter breed. Hierdoor voorkom je dat roofdieren zoals de vos gemakkelijk de nesten en kuikens kunnen vinden door langs de rand van het bloemenblok te speuren. Daarnaast ligt een bloemenblok bij voorkeur in het open veld en grenst het niet aan doorgaande wegen, bebouwingen, bos of houtwallen.

1. De aanleg van een bloemenblok kan zowel in het voorjaar (april - mei) als in het najaar (september - oktober). Bij aanleg in het voorjaar werk je best met een vals zaaibed om latere problemen met onkruid te voorkomen.
2. Zaai zo ondiep mogelijk in. De zaden in het mengsel hebben verschillende grootes, waardoor ze snel ontmengen. Aangezien zaaimachines daar lastig op in te stellen zijn, vul je ze best met kleine hoeveelheden. Roer daarbij ook regelmatig in de voorraadbak. Let op: de zaaidichtheid is slechts 7 kg/ha. Zo zorg je voor een open, ijle vegetatie met nog stukken braakliggende grond waarin patrijzen en hun kuikens zich gemakkelijk kunnen verplaatsen.
3. Na het zaaien raden we aan om het geheel licht in te harken of te eggen. Bij droogte is aanrollen aangewezen om de kieming te bevorderen.

BEHEER?

Hoewel bloemenblokken doorgaans weinig beheer vragen, zijn er toch enkele aandachtspunten.

1. Rotatie

Elk jaar moet de helft van elk bloemenblok ondergewerkt en opnieuw ingezaaid worden. Begin daarvoor in het tweede jaar met de eerste helft, in het derde jaar de andere helft en in het vierde jaar weer de eerste helft. Hierdoor ontstaat er de nodige variatie in begroeiing. Zo is het éénjarige stuk meer geschikt als foerageerhabitat en het tweejarige stuk als broed- en schuilplaats. Let echter op dat er bij het halveren van het bloemenblok geen te smalle stroken ontstaan.

2. Bemesting

Bloemenblokken hebben geen bemesting nodig.

3. Onkruid

Problemen met onkruiden kunnen ontstaan als het perceel vóór inzaai al niet vrij van onkruid was. Ook droge omstandigheden na de inzaai, waardoor het ingezaaide mengsel niet of traag kiemt, kunnen onkruid in de hand werken. Het toepassen van een vals zaaibed kan echter veel problemen voorkomen. Start in het voorjaar ook zo vroeg mogelijk (vanaf half maart) met de inzaai. Je kan ook kiezen om een bloemenmengsel in te zaaien in het najaar. Haarden van distels kunnen indien nodig plaatselijk worden bestreden.

4. Bodembewerking

Besteed steeds voldoende aandacht aan een goede bodembewerking. Zo zorg je ervoor dat het bloemenmengsel niet te dens wordt doorheen de jaren en akkervogels er vlot doorheen kunnen blijven bewegen.

Interreg North Sea Region PARTRIDGE · EUROPEAN UNION · VLAAMSE LAND MAATSCHAPPIJ · inagro · INSTITUUT NATUUR- EN BOSONDERZOEK · BOEREN NATUUR VLAANDEREN · HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN